

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **R. W.**

skazanego z art. 202 § 4a k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 26 listopada 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia

6 października 2023 r., sygn. akt II K 367/23,

**uchyla w całości zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Nowym Dworze Mazowieckim do ponownego
rozpoznania.**

Marek Pietruszyński

Tomasz Artymiuk

Waldemar Płóciennik

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim uwzględniając – na podstawie art. 387 § 2 k.p.k. – wniosek oskarżonego R.W. o wydanie wyroku skazującego i

wymierzenie kary bez przeprowadzania postępowania dowodowego wydał w dniu 6 października 2023 r., wyrok, w sprawie o sygn. akt II K 367/23, na mocy którego:

1. oskarżonego R.W. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu ustalając, iż dokonał go w bliżej nieustalonym okresie czasu nie później niż do dnia 12 marca 2023 r. i za to na podstawie art. 202 § 4a k.k. skazał go i wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres 2 lat tytułem próby;
3. na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;
4. na podstawie art. 41 § 1a k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zawodów i wszelkiej działalności związanej z wychowywaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na okres 3 lat;
5. na podstawie art. 202 § 3 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr [...] pod poz. 1-22, w wykazie dowodów rzeczowych nr [...] pod poz. 1-2 oraz w wykazie dowodów rzeczowych nr [...] pod poz. 1, przez ich zniszczenie;
6. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych w całości, którymi obciążył Skarb Państwa.

Wobec niezaskarżenia wyroku przez żadną ze stron uprawomocnił się on w dniu 19 października 2023 r. (k. 191).

Od powołanego wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim, kasację wniósł w dniu 2 października 2024 r. Prokurator Generalny. Zaskarżył powyższe orzeczenia w całości na niekorzyść oskarżonego R. W., podnosząc: „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 387 § 2 i § 3 k.p.k., polegające na niesłusznym uwzględnieniu wniosku oskarżonego R.W. o wydanie wobec niego wyroku skazującego bez przeprowadzania rozprawy i wymierzenie określonych w nim kar i środków karnych, któremu nie sprzeciwił się prokurator, w następstwie czego doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisu

prawa materialnego, mianowicie art. 43a § 3 k.k., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2023 r., polegającego na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego w związku ze skazaniem go za czyn z art. 202 § 4a k.k., co do którego Sąd przyjął, że został on popełniony nie później niż do dnia 12 marca 2023 r., świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10.000 zł, podczas gdy zgodnie z przywołanym przepisem w razie skazania m.in. za przestępstwo określone w art. 202 § 4a k.k. orzeczenie świadczenia pieniężnego ma charakter obligatoryjny”.

Jednocześnie Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Nowym Dworze Mazowieckim do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego, wniesiona na niekorzyść R.W. z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k., okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżone orzeczenie jest wadliwe, ponieważ zostało wydane z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego, a w konsekwencji tego również przepisu prawa materialnego.

Sąd rozpoznając wniosek o wydanie wyroku skazującego, o jakim mowa w art. 387 k.p.k., jest zobligowany do jego szczegółowej kontroli zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym. Wniosek taki może być uwzględniony przez Sąd nie tylko wtedy, gdy jest on poprawny pod względem procesowym, ale również niezbędne jest przeprowadzenie kontroli z punktu widzenia prawa materialnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 2019 r., II KK 220/18). Elementem podlegającym kontroli Sądu jest zgodność zgłaszanych we wniosku, zaakceptowanych przez uprawnionych uczestników postępowania propozycji, w tym również tych co do oceny prawno-karnej zarzucanego oskarżonemu czynu/czynów, wymiaru kary bądź środków karnych, z obowiązującymi przepisami prawa karnego materialnego. W sytuacji, w której treść wniosku nie uwzględnia tych warunków, niewątpliwym obowiązkiem sądu jest bądź to uzależnienie swojej decyzji o uwzględnieniu wniosku od dokonania w nim zmiany konwalidującej dostrzeżoną jego wadliwość (art. 387 § 3 k.p.k.), bądź też rozpoznanie w dalszym ciągu sprawy na

zasadach ogólnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2019 r., V KK 34/18).

Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim na gruncie analizowanej sprawy nie zrealizował ciążących na nim obowiązków związanych z procedowaniem w trybie art. 387 k.p.k. Doprowadziło to do uwzględnienia wniosku i wydania wyroku, w sytuacji gdy doprecyzowanie w orzeczeniu daty popełnienia przez oskarżonego czynu i przyjęcie, że został on popełniony w bliżej nieustalonym okresie czasu nie później niż do dnia 12 marca 2023 r. wymagało zmodyfikowania złożonego przez oskarżonego R.W. wniosku, tak by zawierał on propozycję orzeczenia świadczenia pieniężnego na rzecz funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej, gdyż tylko wówczas odpowiadałby on prawu materialnemu.

Obowiązek orzeczenia takiego świadczenia statuuje przepis art. 43a § 3 k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 roku. poz. 1855), obowiązującym od dnia 1 stycznia 2023 r., zatem również w przyjętej przez Sąd Rejonowy w wyroku dacie czynu, popełnionego przez R. W. („nie później niż do dnia 12 marca 2023 r.”).

Ustawodawca w § 3 art. 43a k.k. określił katalog przestępstw, których przypisanie sprawcy nakłada na Sąd obowiązek orzeczenia świadczenia pieniężnego na rzecz funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10 000 zł do wysokości określonej w § 1 k.k., tj. 60 000 zł. Przestanką orzeczenia obligatoryjnego świadczenia pieniężnego jest skazanie sprawcy za przestępstwo z art. 202 § 3, 4 lub 4a k.k.

R.W. przypisano zaś popełnienie występku z art. 202 § 4a k.k.

Wobec powyższego stwierdzić należy, iż zaniechanie orzeczenia wobec oskarżonego na podstawie art. 43a § 3 k.k. świadczenia pieniężnego nastąpiło z naruszeniem wymienionego przepisu prawa materialnego.

Wskazane wcześniej naruszenia przepisów prawa procesowego i materialnego niewątpliwie mają rażący charakter, a ich wpływ na treść zapadłego orzeczenia jest oczywisty. Z nieuprawnioną korzyścią dla oskarżonego nie orzeczono bowiem wobec niego obligatoryjnego środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego, a zatem nie poniósł on wszystkich konsekwencji prawnych

swojego zachowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2024 roku, sygn. akt IV KK 203/24).

W związku z tym należało uchylić wyrok Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim w całości i sprawę w tym zakresie przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania, w trakcie którego powinien uwzględnić przedstawioną argumentację prawną.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Waldemar Płóciennik

[WB]

r.g.